

1

MØTEPROTOKOLL

Ås kontrollutvalg

Møtetid: 10.11.2015 kl. 18:00
Sted: Lille sal i Kulturhuset

Av utvalgets medlemmer/varamedlemmer møtte 4 av 5.

Møtende medlemmer:

Håkon L. Henriksen (H), Janna Bitnes Hagen (A), Anne Odenmarck (A), Liv Korslund (SP)

Fravær:

Eindride Berg (A)

Fra sekretariatet:

Jan T. Løkken (møtesekretær)

Fra revisjonen:

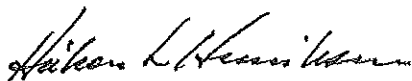
Avdelingsleder Didrik Hjort
Regnskapsrevisor Pavel Makarov

Diverse merknader:

Utvalgets leder hadde invitert varamedlemmene som observatører til det første møtet og Zen Mushtaq (H) møtte.

Vedtak: Pga. Einride Bergs fravær godkjenner Anne Odenmarck protokollen sammen med utvalgets leder.

Møteprotokoll godkjent 11.11.2015

Håkon L. Henriksen
Leder

Anne Odenmarck
Medlem

Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse: Postboks 195, 1431 Ås
Besøksadresse: Rådhusplassen 29
64 96 20 58 (m): 95 93 96 56
FIKS@follofiks.no
www.follofiks.no

Saksliste

	Side
Saker til behandling	
<u>28/15</u> Presentasjon av utvalgets medlemmer, sekretær og revisor	3
<u>29/15</u> Kontrollutvalgets oppgaver	3
<u>30/15</u> Sekretariatets oppgaver	3
<u>31/15</u> Revisjonens oppgaver	4
<u>32/15</u> Rutiner for innkalling, protokoll og møteplan	4
<u>33/15</u> Kontrollutvalgets internettsider	4
<u>34/15</u> Oppstartkonferansen 14. og 15. januar 2016	5
<u>35/15</u> Orienteringer	5

Ås KU-28/15

Presentasjon av utvalgets medlemmer, sekretær og revisor

Sekretariatets innstilling:

Presentasjonene tas til orientering.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:

Utvalgets medlemmer, sekretæren og revisorene presenterte seg.

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:

Presentasjonene tas til orientering.

Ås KU-29/15

Kontrollutvalgets oppgaver

Sekretariatets innstilling:

Saken tas til orientering.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:

Lederen orienterte om hovedoppgavene

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:

Saken tas til orientering.

Ås KU-30/15

Sekretariatets oppgaver

Sekretariatets innstilling:

Saken tas til orientering.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:

Saken tas til orientering.

Ås KU-31/15

Revisjonens oppgaver

Sekretariatets innstilling:
Saken tas til orientering.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:
Revisorene fortalte om sine oppgaver innen forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon.

Votering:
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:
Saken tas til orientering.

Ås KU-32/15

Rutiner for innkalling, protokoll og møteplan

Sekretariatets innstilling:
Ordningene vedr. innkalling og protokoll videreføres. Forslaget til møteplan i 2016 vedtas.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:
Det var enighet om å videreføre ordningen med møter på tirsdager og møtestart kl 18.00.

Votering:
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:
Ordningene vedr. innkalling og protokoll videreføres. Forslaget til møteplan i 2016 vedtas.

Ås KU-33/15

Kontrollutvalgets internettsider

Sekretariatets innstilling:
Saken tas til orientering

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:

Utvalgets medlemmer ble oppfordret til å gjøre seg kjent med FIKS og kommunens internetsider bl.a. med sikte på at utvalget senere kan drøfte om presentasjonen av kontrollarbeidet er tilfredsstillende.

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:

Saken tas til orientering.

Ås KU-34/15

Oppstartkonferansen 14. og 15. januar 2016

Sekretariatets innstilling:

Alle medlemmene av kontrollutvalget melder seg på oppstartkonferansen.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:

Ingen meldte forfall til konferansen. Einride Berg forespørres om han kan delta.

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:

Alle medlemmene av kontrollutvalget melder seg på oppstartkonferansen.

Ås KU-35/15

Orienteringer

Sekretariatets innstilling:

Orienteringssakene tas til orientering.

Ås kontrollutvalgs behandling 10.11.2015:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ås kontrollutvalgs vedtak 10.11.2015:

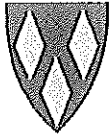
Orienteringssakene tas til orientering.

2

Kontrollutvalget i Ås kommune 2015 – 2019

Medlemmer	Adresse	E-post	Tlf
1 Håkon L. Henriksen (H), leder	Liavn 48 1430 Ås	hlhenriksen@online.no	905 87 801 64 94 28 28
2 Einride Berg (A) nestleder	Ekornveien 10, 1430 Ås	einride.berg@sias.no	905 12 047 64 96 63 02
3 Janna Bitnes Hagen(A)	Stigen 10 1430 Ås	jannabitnes@gmail.com	906 02 312
4 Anne Odenmarck (A)	Kvestadveien 7 1430 Ås	anne@odenmarck.no	92 43 8389
5 Liv Korslund (Sp)	Parallellen 25 1430 Ås	liv.korslund@nmbu.no	932 51 518
Personlige varamedlemmer			
1 Anne Grete Edvardsen (H)	Måltrostveien 22 1430 Ås	anneged@hotmail.no	97 00 79 37
2 Oddvar Kolstad (A)	Nygårdsveien 65,1400 Ski	oddvar.kolstad@online.no	906 06 075 64 94 53 72
3 Hanne Marit Gran (SV)	Utveien 24B 1430 Ås	hamgr@mattilsynet.no	64 97 29 69
4 Marie Steen (A)	Lynveien 18A 1430 Ås	marie.steen@nmbu.no	924 32 129
5 Zen Mushtaq (H)	Ole Bygdevekters vei 17 1430 Ås	Zen.mushtaq@outlook.com	988 73 860

Pr. 12.11.2015

Saksutskrift

Forvaltningsrevisjonsrapport om dokumentbehandling og arkiv

Saksbehandler:	Jeanette Karlsen	Saksnr.:	15/00616-25
Behandlingsrekkefølge		Møtedato	
1 Kommunestyret 2011-2015		69/15	21.10.2015

Kommunestyrets behandling 21.10.2015:

Votering: Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak 21.10.2015:

Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen tolv måneder.

For øvrig tar kommunestyret rapporten til orientering.

Saksutskriften bekreftes

Ås, 2.november 2015

Rita Stensrud

Konsulent i politisk sekretariat

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksfremlegg

Kontrollutvalgets innstilling 08.09.2015:

Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisjonens anbefalinger og melde tilbake til kontrollutvalget innen tolv måneder.

For øvrig tar kommunestyret rapporten til orientering.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Kontrollutvalg

Kommunestyre

Vedlegg:

1. Saksutskrift fra kontrollutvalget 08.09.2015.

2. Forvaltningsrevisjonsrapport 5/15 Dokumentbehandling og arkiv

Øvrige dokumenter som ligger i saken:

Saksdokumenter ifb. revisjonen

Vedtak i saken sendes til:

Kontrollutvalget v/FIKS

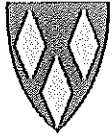
Rådmann

Arkivleder

Fakta i saken:

Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS) har i e-post av 16.09.2015 oversendt sak fra kontrollutvalget til kommunestyret. Kontrollutvalget behandlet saken i sitt møte 08.09.2015, og innstiller direkte til kommunestyret.

Forvaltningsrevisjonsrapport 5/2015 Dokumentbehandling og arkiv datert 26.06.2015, samt kontrollutvalgets saksfremlegg, behandling og vedtak følger saken vedlagt.

4

Saksutskrift

Oppfølgingen av vedtak om plasseringen av Solberg skole

Saksbehandler:	Jeanette Karlsen	Saksnr.:	13/04127-12
Behandlingsrekkefølge		Møtedato	
1 Kommunestyret 2011-2015		70/15	21.10.2015

Kommunestyrets behandling 21.10.2015:

Votering: Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak 21.10.2015:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Saksutskriften bekreftes
Ås, 2.november 2015

Rita Stensrud
Konsulent i politisk sekretariat

Dokumentet er elektronisk godkjent

Saksfremlegg

Kontrollutvalgets innstilling 08.09.2015:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Kommunestyre

Kontrollutvalg

Vedlegg:

1. Saksutskrift - Plassering av Solberg skole
2. Saksutskrift - Plassering av Solberg skole - vedlegg

Øvrige dokumenter som ligger i saken:

Tidligere vedtak i saken

Vedtak i saken sendes til:

Kontrollutvalget v/FIKS

Rådmann

Teknisk sjef

Eiendomssjef

Fakta i saken:

Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS) har i e-post av 16.09.2015 oversendt sak fra kontrollutvalget til kommunestyret. Kontrollutvalget behandlet saken i sitt møte 08.09.2015, og innstiller direkte til kommunestyret.

Saksutskrift med vedlegg fra kontrollutvalgets møte følger saken vedlagt.

5)

M
E
O
11
N
20
18
N
20

ANNONSE

Når du går til
Vi gjør et
+artikler, eAvis og ekstra
digitalt løst.

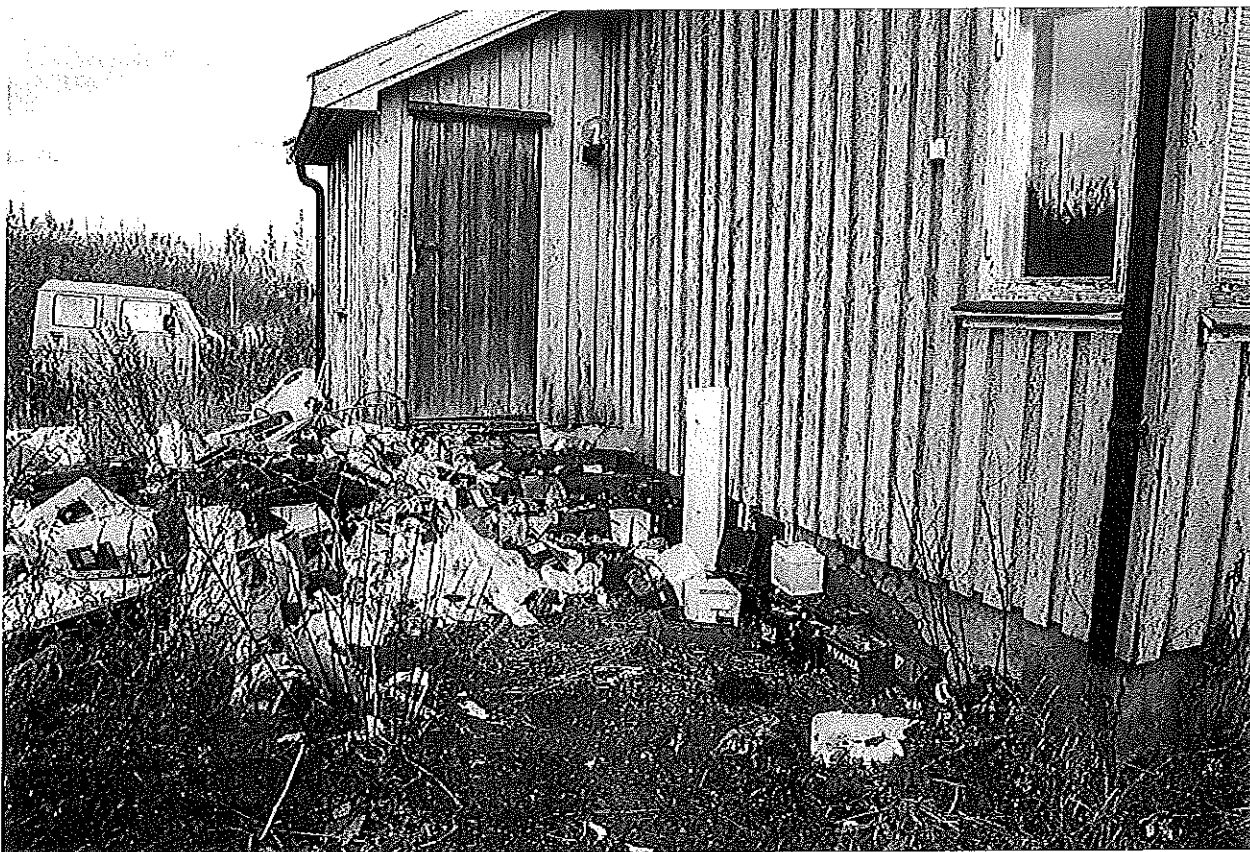
Logg på

- Det virker som om kommunen driter i hvordan det ser ut her

Av ÅSMUND LØVDAL

11. november 2015, kl. 10:31

Naboer plages av rotter som yngler i en tidligere sosialbolig.

Flommer over av søppel: Rottene trives bra i Gamle Mossevei 77. Foto : Åsmunds løvdal

ANNONSE

DEL

f

...

ANNONSE

JULEMESSEN **FOR 20. GANG!**

lørdag 19. desember fra Prestegården til Stenigstuehuset 12-16

Arr.: Prestegårdens venner **VELKOMMEN!**

Ås: – Det er helt tragisk at vi skal ha det sånn. Det virker som om kommunen driter i hvordan det ser ut her, sier en opprørt nabo til Ås Avis.

Huset med adresse Gamle Mossevei 77 har stått tomt siden 2013, men ble før det brukt som sosialbolig og er eid av kommune. Ifølge naboen oppsto det et problem med rotter mens den siste beboeren holdt til i huset.

– Han kastet bare avfall ut på tomten så rottene har levd godt. I senere tid har det bare blitt verre og en sann plage for oss som bor i nabolaget.

Forfall

I dag står huset sliten og forfallent mellom høyt gress og buskas. På baksiden har den tidligere beboeren dumpet en mengde søppel og gammelt inventar. Naboeene er frustrerte over at det enda ikke har blitt gjort noe for å få orden på problemet. I 2013 lovet kommunen å rive huset og rydde tomten, i 2014 ga de samme løfte på nytt. I desember 2014 ble deler av tomten ryddet men huset og 2 bilvrak ble stående.

– Vi som bor her vil at huset rives og tomten ryddes så fort som mulig. Vi synes det er dårlig av kommunen som ikke har gjort det de sa de skulle gjøre, sier naboen til Ås Avis.

Skal rydde og rive

Teknisk sjef i Ås kommune, Nils Erik Pedersen, sier til Ås Avis at det foreligger konkrete planer for å få sanert tomten.

– Den tidligere beboeren har frist ut måneden til å fjerne sine personlige eiendeler. Etter at fristen er utløpt vil vi ganske umiddelbart starte arbeidet med å rydde opp. Huset må tømmes og rives i etapper, så det blir ikke endelig fjernet før i løpet av vinteren.

Rottene som har plaget naboeene lover Pedersen at kommunen skal få has på.

– Vi har avtale med et skadedyrfirma som følger opp problemet med rotter inntil huset er revet, da skal problemet bli helt borte.

Hva som skal skje videre med tomten etter rydding og riving er fortsatt usikkert. Pedersen opplyser at det er begrensede muligheter for hva den kan brukes til.

– Tomten ligger i rød sone langs E6, som legger mange begrensninger på hva vi kan gjøre der i fremtiden, avslutter Pedersen.

Tomta som søppelfylling: Ifølge naboer har beboere bare kaste søppel rett på marken Foto : Åsmund løvdal

Vrak: Gamle bilbrak står lagret på tomta. Foto: Åsmund løvdal

Skriv kommentar

Flere saker

6

Av Bodhild Laastad,
seniorrådgiver, NKRF

HJELP

- jeg er ny i kontrollutvalget!

Denne artikkelen er ment som «førstehjelp» for nyvalgte kontrollutvalgsmedlemmer. Den har som formål å redegjøre for utvalgets plass i det kommunale systemet og gi en oversikt over utvalgets oppgaver, ansvar og arbeidsmåter.

I løpet av disse høstmånedene vil et betydelig antall folkevalgte møte i kommunenes kontrollutvalg for første gang. I mange kommuner har kontrollutvalget spilt en heller tilbaketrasket rolle med lite politisk fokus på dette utvalgets ansvar og oppgaver. Det mange ikke er klar over er at kontrollutvalget står i en særstilling som ett av få politiske utvalg som er lovpålagt gjennom kommuneloven, og dessuten med et eget sett med forskrifter. Dette tilsier at kontrollutvalget er tiltenkt en viktig rolle i kommunene.

Kort fortalt er kontrollutvalget kommunestyrets redskap for demokratisk tilsyn og kontroll for å sikre at den kommunale virksomheten skjer i tråd med gjeldende lover og regler, kommunens egne planer og vedtak, samtidig som fokus settes på kvalitet og effektivitet i produksjonen av velferd for kommunens innbyggere. Med andre ord ingen liten oppgave!

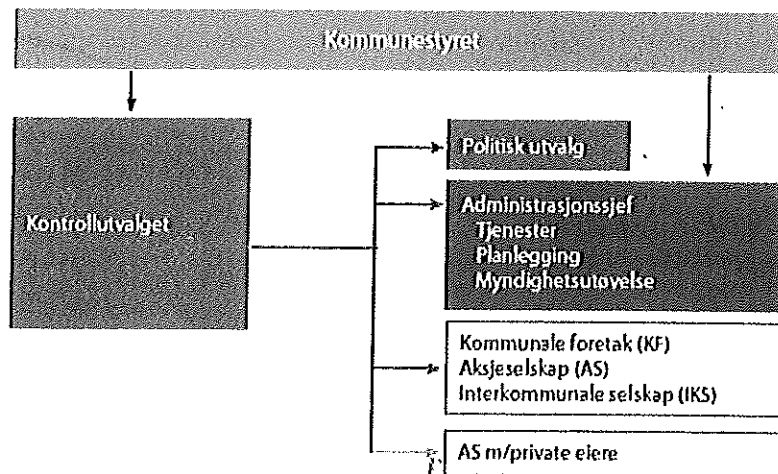
Kontrollutvalgets rolle i det kommunale styringssystemet

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder

«Kontrollutvalgsboken» er kontrollutvalgets rolle illustrert med figur 1.

Figuren viser at det fra kommunestyret i prinsippet går to styringslinjer. Den ene går fra kommunestyret til administrasjonssjefen som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Det ligger til administrasjonssjefen å sørge for at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende intern kontroll. Dette kan gjerne omtales som den interne styringslinjen.

Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og ekstern kontroll som går gjennom kontrollutvalget. Denne styringslinjen er derfor en tilsyns- og kontrollinje. Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Dette tilsynet retter seg primært mot administrasjonssjefen og den kommunale virksomheten, men tilsynet retter seg også mot politiske utvalg under kommunestyret samt ordfører og kommunestyrets politiske

Figur 1: Prinsippskisse som viser kontrollutvalgets oppgaver og plass i styringssystemet i kommunene. (KRD, 2011)

sekretariat. Kontrollutvalget skal også føre tilsyn med hvordan kommunen forvalter sine eierinteresser i kommunale aksjeselskap, heleide kommunale aksjeselskap og interkommunale selskap, og andre selskap der kommunen har eierinteresser. I hovedsak bygger kontrollutvalget sitt tilsyn på de kontrollaktivitetene som blir utført og rapportert av kommunens revisor. Noen av tilsynsoppgavene kan også utføres av kontrollutvalgets eget sekretariat.

Begge de to styringslinjene inngår i kommunestyrets totalansvar for den kommunale virksomheten.

Det er viktig å presisere at det ikke inngår i kontrollutvalgets tilsynsansvar å overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer. Kontrollutvalget er ikke stedet for å drive partipolitikk eller en arena for politiske omkamper. Tilsynsansvaret omfatter heller ikke kommunestyret selv.

Det er strenge valgbarhetsregler for medlemmer til kontrollutvalget. Det eneste organet de kan sitte i utenom kontrollutvalget, er kommunestyret. Kontrollutvalget skal derfor velges i det nye kommunestyrets konstituerende møte etter at formannskapet, ordfører og varaordfører er valgt, men før det er foretatt valg til de øvrige politiske organene. Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal sitte i kommunestyret. Kontrollutvalget trer i funksjon fra kommunestyrets konstituerende møte.

Følgende forhold bør vektlegges når kommunestyret skal velge medlemmer til kontrollutvalget:

- Kontrollutvalget skal være et objektivt organ.
- Kontrollutvalget skal være et fritt og uavhengig organ.
- Kontrollutvalget må ha kunnskap og innsikt i kommunal virksomhet.
- Kontrollutvalget må ha autoritet.

- Kontrollutvalget skal selv initiere saker.

Hvordan arbeider kontrollutvalget

Kommuneloven gir kontrollutvalget et vidtgående mandat. Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver. Innsynsretten gjelder også interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27, heleide kommunale og/eller fylkeskommunale selskaper, og heleide døtre som er organisert som aksjeselskap. Kontrollutvalget har også som hovedregel rett til å være til stede i lukkede møter i kommunens folkevalgte organer.

Det understrekes at kontrollutvalget er bundet av alminnelig taushetsplikt etter forvaltningslovens bestemmelser. Men alt skriftlig materiale som blir lagt fram for kontrollutvalget er som hovedregel offentlig, og kontrollutvalgets møter er som hovedregel åpne. Men dersom utvalget skal behandle en sak som er underlagt lovbestemt taushetsplikt eller en sak som gjelder en arbeidstakers tjenstlige forhold, så skal møtet lukkes. Kontrollutvalget har dessuten mulighet til å lukke et møte når hensynet til personvern eller tungtveiende offentlige interesser tilsier det.

Det er et viktig prinsipp at kontrollutvalget utøver sitt tilsyn og sin innsynsrett som kollegium og ikke som enkeltpersoner.

Kontrollutvalget har ikke noen myndighet for egen del til å fatte vedtak som forplikter administrasjonen eller andre instanser. Men gjennom å legge fram sine rapporter om gjennomførte kontroller, kan kontrollutvalget gi tilråding til kommunestyret om å fatte vedtak som instruerer administrasjonssjefen om å rette opp avdekkede avvik og svakheter. I den

forbindelse pålegger dessuten kommuneloven kontrollutvalget å følge opp at kommunestyrets vedtak blir iverksatt og etterlevd.

Kontrollutvalget skal ha et eget sekretariat som er uavhengig av kommunens administrasjon. Sekretariatet er kontrollutvalgets eget operative organ som til enhver tid skal tilfredsstille utvalgets behov. Sekretariatet har som hovedoppgave å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Kontrollutvalgets saker bygger i stor grad på det arbeidet som utføres av revisjonen og sekretariatet, og utvalgets hovedaktivitet skjer gjennom de sakene som behandles i utvalgets møter. Dette betyr ikke at kontrollutvalget bare passivt skal motta og sende videre saker som de får til behandling. For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontroll- og tilsynsoppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.

Kontrollutvalgets oppgaver

Vi har alt beskrevet kontrollutvalget som et redskap for kommunestyret til å få innsyn i og føre tilsyn med hvordan administrasjonssjefen løser sine oppgaver. Tilsynsansvaret omfatter også politiske instanser under kommunestyret.

Kontroll og tilsyn kan defineres som et virkemiddel for at:

- kommunen når sine mål
- regelverket etterleves
- etiske hensyn ivaretas

Kommunens virksomhet kontrolleres ved at det utføres:

- regnskapsrevisjon
- forvaltningsrevisjon
- selskapskontroll

Gjennom å påse at de tre kontrolloppgavene utføres, ivaretar kontrollutvalget sitt kontroll- og tilsynsansvar.

««For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontroll- og tilsynsoppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.»

Den praktiske utføringen av tilsyns- og kontrolloppgavene ivaretas hovedsakelig av revisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget. Derfor må kontrollutvalget også ha tilsyn med revisjonen og sitt eget sekretariat.

Det er kommunestyret selv som bestemmer hvilken revisjonsordning kommunen skal ha. Kommunestyret har følgende valg:

- ansette egne revisorer
- delta i interkommunalt samarbeid om revisjon
- inngå avtale med annen revisor

Det er også kommunestyret selv som velger revisor. Men det er viktig å merke seg at kommunestyrets vedtak i saker som gjelder valg av revisjonsordning og valg av revisor, skal treffes på grunnlag av

innstilling fra kontrollutvalget. Dette betyr at kontrollutvalget skal spille en aktiv og sentral rolle i saksforberedelsen.

Kontrollformer

Under følger en kort omtale av de ulike kontrollformene og kontrollutvalgets oppgaver i den forbindelse.

1. Regnskapsrevisjon

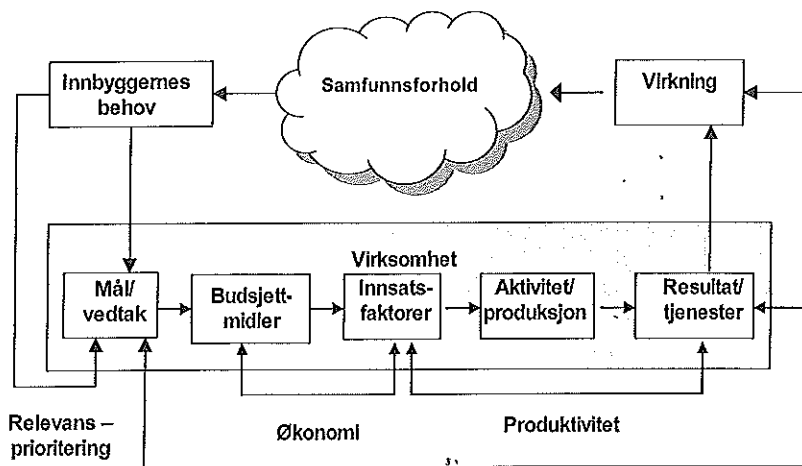
Det er vanlig å definere regnskapsrevisjon som uavhengig bekreftelse av økonomisk informasjon. Kontrollutvalgets hovedoppgave i forbindelse med regnskapsrevisjon er å påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal dessuten avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalget plikter å holde seg løpende orientert om revisjons-

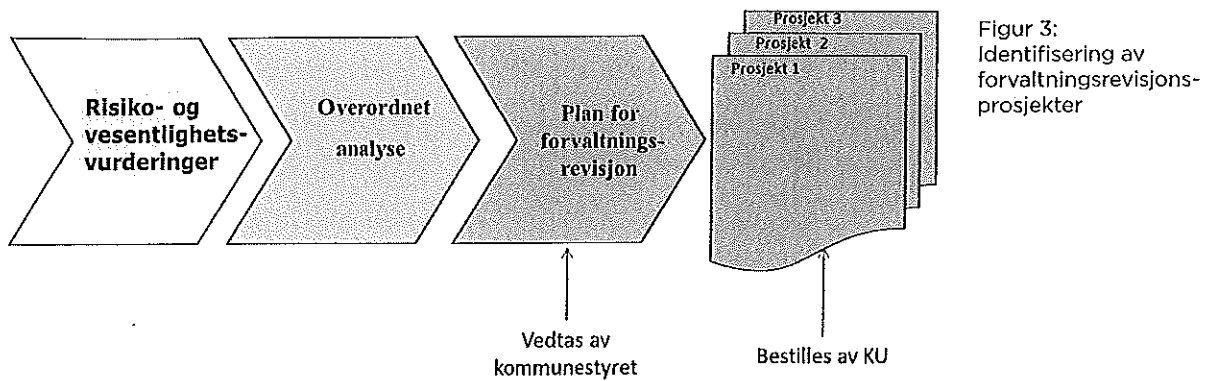
arbeidet og sørge for at dette foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor. Kommunen på sin side har plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger og en forsvarlig organisering av den økonomiske internkontrollen. Revisor skal skriftlig påpeke overfor kontrollutvalget dersom det konstateres mangler ved disse forholdene. Det er kontrollutvalgets plikt å følge opp revisors merknader og rapportere dette til kommunestyret. Dersom det avdekkes misligheter gjennom revisjonen eller på andre måter, skal revisor straks orientere kontrollutvalget.

2. Forvaltningsrevisjon

I kommuneloven er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Litt forenklet kan man si at vurderinger av økonomi og produktivitet gir svar på spørsmålet: *Gjør man tingene riktig?* mens vurderinger av måloppnåelse og virkninger gir svar på spørsmålet: *Gjør man de riktige tingene?* Her inngår også vurderinger av om regelverket etterleves, om styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav.

Figur 2: Modell som viser effektkjeden for den kommunale virksomheten (tilpasset etter Pollitt, 1999)

Figur 3:
Identifisering av
forvaltningsrevisjons-
prosjekter

De sentrale elementene i forvaltningsrevisjon kan illustreres ved hjelp av en modell for effekt-kjeden i den kommunale tjeneste-produksjonen (figur 2).

Utgangspunktet for modellen er at innbyggerne har velferds-behov som vi i vår samfunnsord-ning har valgt å la kommunene dekke gjennom sin tjenesteyting. Hvilke tjenester kommunen skal yte overfor sine innbyggere, følger dels av lover og regler og dels av kommunestyrets egne vedtak. Kommunestyret bevilger midler til å produsere de kommunale tjenestene. Disse tjenestene antas å ha direkte virkninger for innbyggerne i form av økt velferd. Innenfor modellens rammeverk kan kontrollutvalget utføre ulike undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger i forbindelse med den kommunale tjenesteproduksjonen. Økonomi fokuserer på at produksjonsfaktorene skaffes til veie på en mest mulig økonomisk måte. Produktivitet fokuserer på resultatet av produksjonen sett i forhold til forbruk av innsatsfaktorer, det vil si at tjenesteproduksjonen blir størst mulig med de tilgjengelige midlene. Vurdering av mål-oppnåelse og virkninger skjer ved at resultatet av produksjonen holdes opp mot kommunens vedtatte målsettinger.

Det er kontrollutvalgets opp-gave å påse at det årlig utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og rapportere om

dette til kommunestyret. For å sikre at man bruker knappe kontrollressurser på de forvaltnings-revisjonene som gir størst nytte, skal utvalget utarbeide en plan for gjennomføring av forvalt-ningsrevisjon med utgangspunkt i en overordnet analyse av kommunens virksomhet. Den overordnede analysen skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Med risiko menes risiko for at ting går galt, for eksempel at mål ikke nås eller at lovverket brytes. Uttrykket vesentlighet henspiller på hvor viktig eller betydningsfullt et forhold er. Sammenhengen er illus-trert i figuren 3 over.

Hensikten med den overord-nede analysen er å avdekke indi-kasjoner på avvik eller svakheter i forvaltningen, og på den måten danne grunnlag for å beslutte å gjennomføre forvaltningsrevisjon på ulike sektorer og virksomheter. Planen skal vedtas av kommune-styret.

3. Selskapskontroll

Den tredje kontrolloppgaven er selskapskontroll. Dette er blitt en aktuell oppgave som følge av at kommunene i økende grad har tatt i bruk fristilte organisasjons-modeller for deler av sin virksomhet. Selskapskontrollen omfatter to ulike kontrollformer – eier-skapskontroll og forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen – som er obligatorisk – har som hovedfokus å få svar på spørsmålet om kom-munen fører kontroll med sine

eierinteresser. Dette innebærer å kontrollere om kommunen har etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser, og om disse rutinene er gode nok, og om de blir de fulgt. I dette ligger også å vurdere om kommunens eierinteresser utoves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Et sentralt element blir å vurdere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med kommune-styrets vedtak og forutsetninger.

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon dersom kommunestyret ønsker det. Da går man inn og ser på det som foregår inne i selskapet, og ikke bare på kommunens forvaltning av sine eierinteresser i selskapet.

Kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sek-torer og med de ulike selskapene. Rapporter om gjennomførte sel-skapskontroller legges fram for kommunestyret.

Etlkk på dagsorden

I 2009 fikk kommunelovens for-målsparagraf et tillegg om at loven skal legge til rette for en til-

«Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

litskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Høy etisk standard blir dermed et overordnet prinsipp for all kommunal virksomhet. Innbyggernes tillit til kommunens folkevalgte og de ansatte er en forutsetning for lokaldemokratiet. Offentlighet, innsyn og åpenhet utgjør viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati.

Når pressen har oppslag om korrupsjon, juks, kameraderi og inhabilitet i kommunens beslutningsprosesser, eller når folk opplever at noen skaffer seg goder og fordeler på bekostning av fellesskapet, er det ofte lett i ettertid å påpeke hva som gikk galt. Men det må være et mål for kommunene å utvikle en praksis som hindrer feiltrinn og sikrer korrekt handlemåte i situasjoner der de etiske grensene kan være uklare, eller der det mangler bevissthet om at en handling kan føre til mistillit. Her kan kontrollutvalget spille en viktig rolle, både ved å være kommunestyrets «vaktbikkje», men også gjennom å sørge for å sette etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid på dagsorden i forebyggende

hensikt og på den måten bidra til å sikre gode, etiske holdninger og handlinger både blant kommunens folkevalgte og de ansatte.

Hvordan fange opp de viktige sakene

Risiko- og vesentlighetsanalyser som ledd i en overordnet analyse, kan gi indikasjoner på avvik i kommunens virksomhet, men det er også viktig at kontrollutvalget har åpne ører for mer uformelle, men etterrettelige signaler. Disse kan komme gjennom oppslag i media, kontakter i det politiske miljøet, henvendelser fra publikum eller varsling fra kommunens egne ansatte. Det er viktig at kontrollutvalget ikke bare passivt baserer sin virksomhet på den informasjon som framkommer i saker som er til behandling. Kontrollutvalgets medlemmer bør hver og en ha øyne og ører åpne, aktivt stille kritiske spørsmål og legge til grunn en sunn skepsis. Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

Kontrollutvalget i et nøtteskall:

- Kontrollutvalget er kommunestyrets tilsyns- og kontrollorgan.
- Kontrollutvalget bidrar til en best mulig kommune som når sine mål, samtidig som regelverket etterleves og etiske hensyn ivaretas.
- Kontrollutvalget sørger for å være godt synlig i det politiske landskap.
- Kontrollutvalget er uavhengig og objektivt.
- Kontrollutvalget har et våkent og kritisk blikk.
- Kontrollutvalget er aktivt og tar egne initiativ.
- Kontrollutvalget gjennomfører de undersøkelser de måtte ønske.
- Kontrollutvalget har en vidtgående innsynsrett i kommunens saker.
- Kontrollutvalget har taushetsplikt.
- Kontrollutvalget har fokus på etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid.

Litteratur:

- Bråthen, B., Frydenberg, B. og Rogndokken O. K. (2011): *Tilsyn og revisjon i kommunal sektor*. Oslo: Norges Kommunerevisorforbund
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* av 15. juni 2004
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.* av 15. juni 2004
- Kommunal- og regionaldepartementet (2011): *Kontrollutvalgsboken*. Rundskriv H-2254 B.
- Lov om kommuner og fylkeskommuner* (kommuneloven) av 25. september 1992
- Pollitt, C., Girre, X., Lonsdale J., Mul, R., Sumfina, H., Waerness, M (1999) *Performance or compliance?* Oxford University Press

KONTROLLUTVALGET (KU) I ÅS KOMMUNE AKTIVITETSPLAN PR. DESEMBER 2015

Oversikten nedenfor viser planlagte aktiviteter, frist for når de skal være ferdig, ansvar for å utføre oppgaven samt status. Oversikten ajourføres fortløpende. FDR står for all revisjon. FIKS utreder andre saker, lager innstilling i alle saker og er sekretær for utvalget. FDRs rapporter skal være FIKS i hende senest fjorten dager før utvalgsmøtet. KS=Kommunestyret

Nr.	Beskrivelse	Frist	Ansvar	Status	Avsluttet
1	Kontrollutvalgets årsrapport for 2015		FIKS	KU 9.2.16	
2	Handlingsplanen for utvalget	Desember	FIKS	Årlig ajourføring; KU 20.10.15	
	Aktivitetsplan		FIKS	Ajourføres foran hvert kontrollutvalgsmøte	
3	Møteplan		FIKS	9.2 6.9 15.3 18.10 10.5 27.10 Faglig forum 14.6 13.12	
4	Kommunens årsregnskap for 2015	15. april	FDR	KU 10.5	
5	Tertialrapporter:				
	1. Tertialrapport jan-april 2016	Mai	Kommunen	KU 10.5.16	
	2. Tertialrapport jan-aug. 2015	Okt.	Kommunen	KU 18.10.16	
6	Rapporter fra revisjonen:				
	Pr. 30.04.16 (perioden 01.05.15 – 30.04.16)	Mai	FDR	KU 14.6.16	
	. Pr. 31.10.16 (perioden 01.05.16 – 31.10.16)	November	FDR	KU 13.12.16	
	Revisors uavhengighet		FDR		

Nr.	Beskrivelse	Frist	Ansvar	Status	Avsluttet
7	Overordnet revisjonsstrategi 2014(1.5.14-31.4.15)		FDR	KU 6.9.16	
	Handlingsplan forvaltningsrevisjon 2013 – 2016		FIKS		KU 12.6 KS 12.9.12
	Prosjekter 2014				
	Samhandlingsreformen		FDR	KU 3.2.15 Rapport	KST 18.03.15
	Prosjekter 2015				
	Hjemmetjenester			KU 20.10 Rapport	KST?
	Dokumentbehandling og arkiv			KU 08.09.15 Rapport	KST 21.10.15
8	Oppfølging av tidligere prosjekter		Rådmannen:		
	Forvaltningen av kommunens bygg	1.5.15		purret	
	Nav Ås	10.03.15		purret	
	Samhandlingsreformen	18.03.16			
	Dokumentbehandling og arkiv	21.4.16			
9	Plan for selskapskontroll	2013-2016	FIKS	KU 28.8.13	KS10.10.13
	Forvaltningsrevisjon av Follo Ren		FDR	Rapport KU 12.05.15	KST 10.06.15
	Selskapskontrollen 2015			KU 15.12.15	
10	Andre saker				